

Zaključci Vijeća od 21. svibnja 2014. o kulturnom nasljeđu kao strateškom resursu za održivu Europu

(2014/C 183/08)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

PRIZNAJUĆI DA:

1. Ugovorom se propisuje da Unija osigurava očuvanje i unapređenje kulturnog nasljeđa Europe;
2. kulturno nasljeđe sastoji se od resursa naslijeđenih iz prošlosti, u svim oblicima i aspektima – materijalnim, nematerijalnim i digitalnim (stvorenim u digitalnom obliku i digitaliziranim) – uključujući spomenike, nalazišta, krajolike, vještine, prakse, znanje i iskazivanje ljudske kreativnosti, kao i kolekcije koje čuvaju i kojima upravljaju javna i privatna tijela poput muzeja, knjižnica i arhiva. Nastaje iz interakcije među ljudima i mjestima tijekom vremena i stalno se razvija. Ti su resursi od velike važnosti za društvo s kulturnog, okolišnog, društvenog i gospodarskog stajališta te stoga njihovo održivo upravljanje predstavlja strateški izbor za 21. stoljeće;
3. kulturno nasljeđe znatna je prednost Europe i važna sastavnica europskog projekta;
4. kulturno nasljeđe kao neobnovljivi resurs koji je jedinstven, nenadoknadiv i nezamjenjiv trenutačno se suočava s velikim izazovima povezanim s kulturnim, okolišnim, društvenim, gospodarskim i tehnološkim preobrazbama koje utječu na sve aspekte suvremenog života.

NAGLAŠAVAJUĆI DA:

5. kulturno nasljeđe igra važnu ulogu u stvaranju i jačanju društvenog kapitala jer ono može:
 - a) nadahnuti i poticati sudjelovanje građana u javnom životu;
 - b) unaprijediti kvalitetu života i dobrobit pojedinaca i njihovih zajednica;
 - c) promicati raznolikost i međukulturni dijalog pridonoseći jačem osjećaju „pripadanja” široj zajednici i boljem razumijevanju i poštovanju među narodima;
 - d) pomoći u smanjivanju društvenih nejednakosti, olakšati socijalnu uključenost, kulturno i društveno sudjelovanje te promicati međugeneracijski dijalog i socijalnu koheziju;
 - e) nuditi mogućnosti za razvijanje vještina, znanja, kreativnosti i inovacija;
 - f) biti učinkovit obrazovni alat za formalno, neformalno i informalno obrazovanje, cjeloživotno učenje i osposobljavanje.
6. kulturno nasljeđe ima važan gospodarski učinak, između ostalog i kao sastavni dio kulturnih i kreativnih sektora, jer, između ostalog:
 - a) predstavlja snažnu pokretačku snagu uključivog lokalnog i regionalnog razvoja te stvara znatne vanjske učinke osobito putem unapređenja održivog kulturnog turizma;
 - b) podupire održiv ruralni i urbani razvoj i obnovu, kao što pokazuju inicijative mnogih europskih regija i gradova;
 - c) stvara razne vrste zaposlenja.
7. kulturno nasljeđe ima posebnu ulogu u ostvarivanju ciljeva strategije Europa 2020. za „pametan, održiv i uključiv rast” zbog svojih društvenih i gospodarskih učinaka i zato što doprinosi održivosti okoliša;
8. kulturno nasljeđe dotiče se nekoliko javnih politika izvan one kulturne, poput onih povezanih s regionalnim razvojem, socijalnom kohezijom, poljoprivredom, pomorstvom, okolišem, turizmom, obrazovanjem, digitalnom agendom, istraživanjem i inovacijama. Te politike imaju izravan ili neizravan učinak na kulturno nasljeđe, a kulturno nasljeđe istovremeno nudi jak potencijal za ostvarivanje njihovih ciljeva. Stoga bi se taj potencijal trebao potpuno priznati i razviti.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE I KOMISIJU DA U OKVIRU SVOJIH NADLEŽNOSTI I POŠTUJUĆI NAČELO SUPSIDIJARNOSTI:

9. priznaju stvarnu vrijednost kulturnog nasljeđa i iskoriste potencijal kulture i kulturnog nasljeđa kao zajedničkog strateškog resursa za razvoj društva utemeljenog na demokratskim, etičkim, estetskim i ekološkim vrijednostima, osobito u trenutku krize;
10. ojačaju dijalog s dionicima kulturnog nasljeđa radi utvrđivanja i provedbe koordiniranih politika i mjera za održivo upravljanje i razvoj kulturnog nasljeđa te promiču suradnju s međunarodnim i međuvladinim organizacijama, a osobito s Vijećem Europe;
11. iskoriste dostupne resurse za potporu, jačanje i promicanje kulturnog nasljeđa putem integriranog i holističkog pristupa uzimajući u obzir njegove kulturne, ekonomske, društvene, okolišne i znanstvene sastavnice;
12. doprinesu uključivanju kulturnog nasljeđa u nacionalne i europske politike;
13. utvrde i nadograđuju se na sinergije stvorene među javnim politikama EU-a i nacionalnim javnim politikama izvan kulturne politike, poput regionalnog razvoja, kohezije, poljoprivrede, pomorstva, okoliša, energetike i klimatskih promjena, turizma, obrazovanja, istraživanja i inovacija radi stvaranja dodane vrijednosti;
14. ako je to moguće, poboljšaju pristup financiranju, potpuno iskoriste dostupne programe za javni i privatni sektor i potaknu ulaganje u kulturno nasljeđe kao dio integriranih strategija za lokalni i regionalni održivi razvoj u okviru dostupnih nacionalnih programa i programa EU-a, kao i u okviru strukturnih fondova EU-a u skladu sa sporazumima o partnerstvu;
15. nastave podupirati djelovanje EU-a za oznaku europske baštine⁽¹⁾;
16. nastave promicati obrazovanje o kulturnom nasljeđu, podizati javnu svijest o potencijalu kulturnog nasljeđa za održivi razvoj i poticati sudjelovanje javnosti, osobito djece i mladih, u suradnji s civilnim društvom;
17. poboljšaju prikupljanje i analizu kvalitativnih dokaza i kvantitativnih podataka, uključujući statistiku, o kulturnom nasljeđu;
18. potiču financiranje, razvoj i širenje digitalnog kulturnog sadržaja kao i dostupnost inovativnih usluga kulturne i obrazovne vrijednosti povezanih s nasljeđem građanima te da promiču javni pristup takvim digitalnim resursima i uslugama povezanih s nasljeđem, između ostalog putem Europeane.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA:

19. promiču dugoročne modele politike nasljeđa koji su utemeljeni na dokazima te koje pokreću društvo i građani;
20. jačaju ulogu kulturnog nasljeđa u održivom razvoju, usmjeravajući se prema projektima urbanističkog i ruralnog planiranja, ponovnog razvoja i obnove;
21. potiču umrežavanje i partnerstva između kulturnog nasljeđa i drugih područja politika, između javnih i privatnih aktera u svim relevantnim područjima i na različitim razinama upravljanja;
22. razmotre uključivanje kulturnog nasljeđa u okvir sljedećeg plana rada za kulturu Vijeća koji će se provoditi od 2015. nadalje;
23. jačaju prekograničnu, međuregionalnu i transnacionalnu suradnju u pitanjima kulturnog nasljeđa s relevantnim dionicima,

⁽¹⁾ SL L 303, 22.11.2011, str. 1.

24. potiču tradicionalno znanje i vještine koji su potrebni za očuvanje, održivo upravljanje i razvoj kulturnog nasljeđa te koje je potrebno prenijeti budućim naraštajima radi unapređenja ljudskog kapitala i trajne zaštite europskih kulturnih dobara te pristupa njima;
25. nastave surađivati na istraživačkom programu za kulturno nasljeđe i ojačaju svoju potporu istraživačkim inicijativama za kulturno nasljeđe putem Okvirnog programa za istraživanje i inovacije Obzor 2020. kao što je zajednička inicijativa planiranja za kulturno nasljeđe i globalne promjene.

POZIVA KOMISIJU DA:

26. analizira gospodarski i društveni učinak kulturnog nasljeđa u EU-u te doprinese razvoju strateškog pristupa kulturnom nasljeđu;
 27. uzme u obzir, kod revizije strategije Europa 2020., doprinos kulturnog nasljeđa postizanju ciljeva strategije;
 28. razmotri posebnost kulturnog nasljeđa prilikom primjene pravila o državnim potporama;
 29. potiče razmjenu i upotrebu dobre prakse koja proizlazi iz projekata financiranih u kontekstu programa Unije čiji je cilj poticanje održive upotrebe kulturnog nasljeđa i upravljanja njime;
 30. nastavi podupirati umrežavanje i udruživanje resursa stručnjaka i praktičara u području nasljeđa iz javnog i privatnog sektora te organizacija civilnog društva na razini EU-a.
-